

Senterbygget kles av

KJELLER: Stillas og plast har forsvunnet fra senterbyggets fasade, og byggets form og farge har kommet fram. Bygningsmessig er de store fasadelementene på plass, og belegg og malejobb er ferdig i flere av etasjene. Alle kontorlokaler er leid bort, men fremdeles ser man etter noen som kan drive en kiosk i senterets første etasje. Åpningsdagen i starten av september ser ut til å holde.

Nytt styre i venneforeningen

KJELLER: Venneforeningen Kjeller Aerodrom har avholdt sitt årsmøte. Ti av foreningens 44 registrerte medlemmer var til stede. Det nye styret består av Frøydis Ulvin (leder) (bildet), Jonn Bekkevold (bildet), Lars Håkensen og Kjell Strømseng er styremedlemmer. Årsmøtet tok opp vårens program, der det ble fastsatt vårpuss på uteområder ved flyplassen 21. april. Åpne lørdager i mai og juni bli 30. mai, 6. juni, 13. juni og 20. juni fra klokka 12.00 til 15.00.

Solgt med bytte

DELER ERFARINGER: Både Christin og Marilyn synes det er bra at foreningen Adopterte har blitt startet slik at de adopterte kan komme sammen å dele erfaringer. Bildet er tatt på foreningens årsmøte i Lillestrøm sist helg.

Rett etter fødselen ble Marilyn Førsumd og Christin Holm solgt bort til fremmede. Å vokse opp som adoptivbarn har vært tøft.

Av Stine Strandhaug

stine.strandhaug@rb.no
63 80 50 50

LILLESTRØM

– Jeg har en reklamasjonslapp hvor det står at jeg kunne leveres tilbake innen fem år etter fødsel, dersom det var noe galt med meg. Jeg ble rett og slett solgt som en vare med byttelapp på, sier Marilyn Førsumd fra Lillestrøm.

I helgen deltok hun på årsmøtet til foreningen Adopterte i Lillestrøm.

Førsumd ble født i Porsgrunn, og rett etter fødselen ble hun solgt til en adoptivfamilie. Oppveksten beskriver hun som vond. Mer vil hun ikke si. Det blir for tungt.

Forsto noe var galt

Den største adopsjonstoppen var i etterkrigsårene og fram til 1965. Mange av barna ble født hos jordmødre som tok imot unge, gravide jenter til sin klinikk.

I mange tilfeller var det tabubelagt å være ung og gravid, og spesielt om man var ugift og under myndighetsalderen som var 21 år. Jentene ble fortalt at det beste for dem var å adoptere bort barna sine.

Kontakten mellom jordmødre og adoptivforeldre ble formidlet av advokater. Her var det mye penger å hente, fordi advokatene tok penger både av moren som skulle selge sitt barn, samt av adoptivforeldrene.

– Allerede som fire-femåring forsto jeg at noe var galt. Jeg skjønte at jeg ikke var en naturlig del av familien. Alle rundt meg visste at jeg var adoptert, men selv fikk jeg kastet dette i ansiktet under en kranjel med en venninne da jeg var rundt ni år gammel. Jeg tok dette opp med familien, og fikk bekreftet at jeg var adoptert, forteller Førsumd.

På jakt etter identitet

Hun har hele tiden ønsket å finne ut av sin bakgrunn, og er veldig glad for at hun har gjort det.

– Jeg angreir ikke på at jeg har funnet ut av min bakgrunn, og det anbefaler jeg alle andre i samme situasjon også til å gjøre. Det er tøft når det står på, likevel er det en lettelse jo mer man finner ut om hvem man egentlig er, sier hun.

Marilyn møtte sin biologiske mor for første gang da hun selv var rundt tretti år gammel og hadde fått to barn. Førsumd er ikke bitter fordi moren adopterte henne bort, og husker godt det første møtet de hadde.

– Vi møttes på en restaurant i Oslo. Jeg forsøkte å finne henne i folkemengden, og så på de mest slitne og shabby menneskene i lokalet. Da jeg traff henne fikk jeg sjokk. Hun var en helt vanlig, vakker kvinne, forteller Førsumd. En av de første tingene som den biologiske moren spurte om var om hun hadde hatt det bra. Marilyn kunne ikke lyve og fortalte sannheten.

– Jeg fortalte alt om min vanskelige oppvekst. Dette var tøft, og min mor ble helt knust, forteller hun.

Førsumd har vært en sterk kvinne, og i dag lever hun lykkelig med mann og to barn.

Redd for å bli avvist

Christin Holm er fra Horten. I to år har hun jobbet som lærer ved karlskolen i Skedsmo, kjent som «Tante Propell». Hun ble også adoptert rett etter fødselen, men i motsetning til Førsumd hadde hun en god oppvekst.

– Selv om jeg har hatt en fin oppvekst har det vært tøft å være adoptert. Jeg har aldri følt meg som en del av familien. Jeg var ikke lik noen av dem, sier hun.

Hun har alltid følt seg veldig ensom, og følelsen av å være avvist har vært til stede hele veien.

TØFF OPPVEKST: For Christin Holm (tv.) og Marilyn Førsumd har det vært tøft å være adoptert gjennom oppveksten.

– Flere ganger har jeg blitt avvist. Først ved fødselen, og deretter flere ganger av min biologiske familie. Alle disse avvisingene har ført til at jeg aldri har klart å stole helt på noen, fordi jeg alltid har vært redd for å bli avvist igjen, sier hun.

Hun har hele tiden visst at hun er adoptert, men har hatt en trang til å finne ut av sin egen identitet.

– Jeg møtte den biologiske moren min for første gang rett etter at jeg ble myndig. Det var et tøft møte. Det første jeg tenkte på da jeg så henne var at jeg hadde

trekk som liknet på henne. Endelig fikk jeg en bekreftelse på at jeg var lik noen, sier hun mens tårene triller nedover kinnene hennes.

Humor er viktig

Holm forteller at hun hele tiden har hatt mye sinne inne i seg. En dag sprakk det, da gikk hun inn i en kort periode med angst. Foreningen hun var med å starte opp i fjor har hjulpet henne på fote igjen.

Her samles de for å dele sine erfaringer, og sammen finne ut mer om sin identitet og sine ret-

tigheter. Sist helg møttes Holm og Førsumd på årsmøte i Lillestrøm.

– Det er mange skjebner der ute blant adoptivbarna, og når vi kan møtes deler vi både sorger og glede. Humor er en viktig faktor oppe i alt dette. Nå har vi hatt et årsmøte hvor foreningen virkelig har kommet i gang for fullt. Vi håper å få flere medlemmer. Hvis noen sitter dere ute og vet at de er adoptert, ikke nøl med å ta kontakt. I foreningen hjelper vi hverandre, sier Holm.

Å dele erfaringer har hjulpet både for Førsumd og Holm.

seg i kirken

skal ha havnet i vannet, men søket var resultatløst. I dag fortsetter søket. FOTO: LISBETH ANDRESEN

– Lov å bry seg

I Rælingen kirke i går kveld fikk lokalsamfunnet sin oppfordring. – Det er nå viktig at lokalsamfunnet står sammen og at de tar seg av de berørte familiene. Det er lov å bry seg og vise omtanke for hverandre, sier helsesøster Sigrid Rønning.

– I den grad kirken kan være en ressurs, så ønsker vi også å være det, legger kirkeverge Nina Brandt til.

En av dem som satte pris på åpen kirke, var ordfører Øivind Sand.

– Jeg forstår det ikke, og jeg klarer ikke å akseptere det tragiske

som har skjedd. Her i kirken opplever jeg veldig mye tristhet, veldig mye sorg og veldig mye hjelpeløshet.

Det er over 400 elever ved Fjerdingby barneskole.

– Hele samfunnet er berørt. Derfor er det også viktig at vi står sammen, sier Sand.

– Må skille mellom fortid og nåtid

Øystein Gudim i Adopsjonsforum mener det er vesentlig å skille mellom adopsjon i dag og på 1950-tallet.

Av Stine Strandhaug
stine.strandhaug@rb.no
63 80 50 50

LILLESTRØM

I Skedsmo og Rælingen-bilaget til Romerikes Blad på fredag sto Marilyn Førstund og Christin Holm fram med sin historie om hvordan det har vært å vokse opp som norskadopterte.

– Artikkelen tar for seg adopsjoner som skjedde i Norge på 50-tallet. Det er viktig å skille mellom at adopsjon foregikk på en helt annen måte den gang i forhold til hvordan det gjøres i dag, sier daglig leder Øystein Gudim i Adopsjonsforum.

– Ikke menneskesalg

Gudim reagerer på at begrepet «solgt» er brukt i forbindelse med adopsjon.

– Ordet solgt er et sterkt begrep, og dette er ikke heldig ordbruk i denne sammenhengen. Selv om det har skjedd pengetransaksjoner i forhold til saksbehandling, er ikke dette det samme som om barnet er solgt. Det som imidlertid kan ha forekommet er at jordmødrene har tatt seg betalt for sin del av arbeidet. Det er ikke nødvendigvis snakk om kjøp og salg av barn av den grunn, selv om virksomheten kan ha skjedd ulovlig, sier Gudim.

I artikkelen forteller Marilyn Førstund at hun har et reklamsjonsbevis hjemme hvor det står at hun kunne byttes inn innen fem år etter fødsel om det var noe galt med henne.

– Nok en gang er det viktig å skille mellom norskadopsjon og internasjonal adopsjon. I internasjonal adopsjonssammenheng har det aldri vært en praksis i Norge at man kunne angre på adopsjonen, og levere tilbake barnet innen fem år, presiserer Gudim.

– Fem års angrefrist

Liv Thoring har skrevet en mastergradsoppgave som tar for seg hvorfor norske kvinner

FORSKJELL: – Adopsjon i dag og på 1950-tallet er to vidt forskjellige ting, påpeker daglig leder Øystein Gudim i Adopsjonsforum.

FOTO: GUNN KVALSVIK, ADOPSJONSFORUM

ADOPSJON: Romerikes Blad Skedsmo/Rælingen sist fredag.

valgte å adoptere bort barna sine. Hun har tatt utgangspunkt i Oslo Helsestiftelsens adopsjonsarkiv i perioden 1945 til 1965 med linjer fram til 1990.

Thoring bekrefter at det fantes en lov hvor man hadde fem års angrefrist på norskadopter- te adopsjonsbarn.

– I 1948 ble det innført en lov hvor det var fem års angrefrist på norskadopter- te barn fra adopsjonstidspunktet. Angrefristen gjaldt dersom barnet var enten fysisk eller psykisk syk, og dette kunne tilbakeda- teres til før adopsjonen fant sted. Denne loven ble opphevet først i 1986, forklarer Thoring.

TIPS RB

63 80 00 00

E-post: tips@rb.no

SMS/MMS: RBTIPS til 2005

500 KRONER: Tipseren som tipset om politi- et som ikke prioriterte saken der en mann smadret en bil, får 500 kroner i tips- honorar.

UKAS BESTE TIPS!

FIKK BILEN SMADRET – oppgitt over politiet

Hver uke honore- rer vi lesere som tipser oss om store eller små hendelser. Det beste tipset hver uke honoreres med 500 kroner. Alle tips som kommer på trykk i RB honoreres med Flax-lodd!

Romerikes Blad

rb.no

Det viktigste i verden skjer der du bor

egg

aks 300 ord).
n med fullt navn.
til å redigere innlegg.

meninger

«Solgt med byttelapp»

ADOPTIVBARN

TIDSSKILLE: Romerikes Blad Skedsmo-Rælingen 4. april.

Jeg blir sjokkert og provosert når jeg leser nyheten i Romerikes Blad - Skedsmo Rælingen 3. april.

Først var det etterkrigsbarna, så ble det barnehjemsbarna, og nå er det jammen meg adoptivbarna. Nå kommer det vel snart et krav til staten fra disse også!

Sitat RB: «Fram til 1986 ble norske adoptivbarn solgt med reklamasjonsbevis, hvor de kunne byttes inn igjen inntil fem år etter fødselen fant sted». Tør jeg spørre om kilden til dette såkalte faktum? At det var tabubelagt å være ung og gravid og under 21 år på denne tiden, kan jeg gå med på. Tiden var slik, man hadde nemlig moral den gang! Men at kontakten ble formidlet gjennom advokat for jordmødre og adoptivforeldre er noe ensidig gjenfortalt. At det forekom, er jeg sikker på. «Den enes død, den annens brød». Det fantes også kloke koner som drev med fosterfordrivelse og annen humbug. Det er ikke dermed sagt at dette var den vanlige veien man gikk.

Helt normal oppvekst?

Kvinnene det vises til snakker om manglende tilhørighet og identitet og om avvising. Jeg lurar på om det ikke snarere er snakk om en helt normal oppvekst. Hvilket barn eller tenå-

GOD OPPVEKST: De fleste adoptivbarn har hatt og har det godt både med seg selv og sin adoptivfamilie, skriver innsenderen.
ILLUSTRASJONSFOTO: LISBETH ANDRESEN

ring har ikke følt det samme? Og om adoptivforeldrene har bidratt til denne følelsen, tror jeg det er tilfeldige og uheldige tilfeller. Det er mange som har fått barn (biologiske og adopterte) som ikke burde fått det. De parene som ønsket seg barn, men ikke kunne få selv, var kanskje heldigere stilt den gang enn nå. Blant annet var det ikke fri abort (jeg er ikke abortmotstander), man kunne få barn uten altfor lang ventetid og uten å måtte spare til en reise til for eksempel Kina, som man egentlig ikke har råd til. Som ufrivillig barnløs ønsker man seg så inderlig et barn man kan gjøre og gi alt for, fysisk, psykisk og økonomisk. Det blir feil å fremstille disse som store, stygge ulver.

Så vondt har altså disse barna

hatt det, at de må ha en egen forening for å synke ennå dypere inn i sine «problemer». At foreningen på landsbasis ikke har mer enn 30 medlemmer, når volumet å ta av er adoptivbarn i perioden 1945-1965, ser jeg på som utelukkende positivt. Tross alt viser dette at de fleste adoptivbarn har hatt og har det godt. Både med seg selv og sin adoptivfamilie. Altså ikke verre eller bedre enn barn har det med sine biologiske foreldre.

Selv adoptert

For å snu hele historien kan jeg fortelle om meg selv. Jeg er et '68-barn og adoptert. Mine adoptivforeldre har vært åpne og ærlige og jeg vet om min biologiske, psykiske og fysiske bakgrunn uten å ha oppsøkt denne infor-

masjonen eksternt. Jeg har levd og lever et godt liv og har alltid vært og er ønsket. Et ekte familiemedlem hvor mamma og pappa er mamma og pappa. Det finnes ingen andre for meg. Tanken har nok vært til stede, men mest i de opprørske tenårene. Men da er jo alle foreldre idioter!

Man kan ikke skyld på foreldre, oppvekst, miljø og eksterne påvirkning for alt. De fleste av oss blir født med egen vilje. Bruk den og voks på egne erfaringer!

Lena Kjøl
Lillestrøm

Vet ikke nok om adoptivbarna

ADOPSJON

I et leserinnlegg i Romerikes Blad torsdag 16. april 2009, spør Lena Kjøhl, Lillestrøm, hvem som er «kilden til dette såkalte faktum at fram til 1986 fantes en lov som hjemlet fem års reklamasjonsrett for adoptivbarn». Dette «såkalte faktum» er hjemlet i «Lov om adopsjoner av 1948, avsnitt angrefrist».

Hun skriver: «de fleste adoptivbarn har hatt det godt både med seg selv og sin adoptivfamilie». Dette kan nok medføre riktighet, men dette vet vi ikke nok om. For å få mer kunnskaper innenfor temaet, oppnevnte regjeringen, ved Barne- og likestillingsministeren, høsten 2008 et offentlig utvalg, «For en helhetlig gjennomgang av adopsjonspolitikken». Innstillingen skal foreligge i en NOU-rapport høsten 2009. Det er en anerkjennelse av det Foreningens adopterte står for, at departementet har gitt den, og andre, en plass i referansegruppen Adopsjonsutvalget har knyttet til seg.

Ny kunnskap

Det vi etter hvert har fått en del kunnskaper om, er mødrenes situasjon i perioden 1945-1965, noe journalist Bjørn-Steinar Meyer har bidratt sterkt med i boken «Mødre uten barn» (Valdisholm, 2007), og historiker Liv Thoring i avhandlingen «Enslige mødre og anonym adopsjon i Norge 1945-

1965» (Universitetet i Oslo, 2008). Begge har gjort et fremragende nybrottsarbeid for å framskaffe ny viten innenfor norsk samtidshistorie. Meyer ved å studere de private adopsjonene med fokus på jordmora på Mysen og de private adopsjonssakførerene. Thoring har studert offentlig adopsjon via Oslo Helseråd i samme periode. Forskning på barna fra denne perioden finnes ikke, og Foreningen adopterte vil være en pådriver for at en slik forskning iverksettes.

Kjøhl hevder at «det blir feil å framstille disse (adoptivforeldrene) som den store stygge ulven». Vi i Foreningen adopterte har aldri framstilt verken biologiske foreldre, adoptivforeldre eller andre som «store stygge ulver», og det finnes i vår forening medlemmer som selv er adoptivforeldre. Et av våre mål er å være pådriver for å få dokumentert vår egen historie. I midlertid er det grovt krenkende når Kjøhl skriver: «Først var det etterkrigsbarna, så ble det barnehjemsbarna og så nå er det jammen adoptivbarna. Nå kommer det vel snart et krav til staten fra disse også». Ja, noen av oss er dessverre høyst berettiget et erstatningsansvar fra staten, men som redgjort for tidligere, finnes det ikke i dag tilstrekkelig kunnskaper om dette. Når barnehjemsbarn og andre har fått en unnskyldning og en liten økonomisk opp-

ADOPTIVBARNA: Noen av oss er dessverre høyst berettiget et erstatningsansvar fra staten, men i dag finnes det ikke tilstrekkelig kunnskap om dette, skriver innsenderne. ILLUSTRASJONSFOTO: SCANPIX

reisning gjennom billighetserstatning fra staten, er det fordi det har kunnet dokumenteres at disse har blitt utsatt for grove lovbrudd under oppveksten. Derfor blir Kjøhls påstander grovt krenkende.

Nystartet organisasjon

Kjøhl skriver videre: «så vondt har disse barna hatt det, at de må ha en egen forening for å synke en nå dypere inn i sine «problemer». At foreningen på landsbasis ikke har mer enn 30 medlemmer; ser jeg på som positivt». Foreningen adopterte er nystartet, hadde sitt første ordinære årsmøte 28. mars

og valgte sitt første styre da. Dette er årsaken til det foreløpig lave medlemstallet, men det har steg etter årsmøtet, også på grunn av flere innslag i NRK P1.

Kjøhl ber oss «bruke vår egen vilje og å vokse på egne erfaringer». Å vokse handler om å ha mot og innsikt til å ta inn over seg sin egen historie. Vi har i høyeste grad vokst på våre egne erfaringer. Disse erfaringene har vi rett til å dele med hverandre og med offentligheten.

Mona Fladager Herland (styrelleder Foreningen adopterte)
Lindie Madeleine Landmark
Marilyn Førsund (Lillestrøm)

FÅR KRITIKK:

Lena
Kjøhl i RB
16. april.

Svar til Lena Kjøhl – «Solgt med byttelapp»

Du skriver at du ble sjokkert og provosert da du leste RB Skedsmo-Rælingen 3. april. Det ble jeg da jeg leste innlegget ditt 16. april.

Du er direkte hånlig i dine uttalelser om etterkrigsbarn, barnehjemsbarn og adoptivbarn. At du har vært veldig heldig med den familien du kom til, skal du være meget takknemlig for, men det er dessverre ikke alle som har vært like heldige som deg. For meg virker det som du totalt mangler evnen til å forstå andres situasjon.

Har du i det hele tatt fulgt med i debatter om disse emnene? Jeg er selv adoptert, ikke én gang, men to, og jeg har slitt med både familie og det offentlige. Det tok meg 20 år å finne ut hvem som var mine biologiske

foreldre, så noe kjennskap til lovverket fra den tiden har du tydeligvis ikke.

Du snakker om at man hadde moral den gangen, den var nok ikke særlig bedre da enn nå. Min biologiske mor var enke med fire barn, min far var gift og hadde barn. Moral er ikke bare at man er abortmotstander. Det tok ikke lang tid for å få et barn den gangen skriver du, men man burde kanskje ha brukt mer tid på å sjekke hva slags personer som fikk adoptere.

Du skriver at «så vondt har altså disse barna hatt det at de må ha en egen forening for å synke ennå dypere i sine problemer». For å være ærlig, skjerp deg! For mange er det godt å ha likesinnede å snakke med, samt at de kanskje bruker tiden konstruktivt for å få et bedre liv. De skal få et nytt medlem nå.

Jeg er enig i at man ikke kan skylde på fortiden for alt, men man kan ikke unngå å bli preget av den. Du skriver at alle er født med fri vilje, ja, men det finnes de som blir kuet fra de er små og som sliter med resten av sitt liv, ikke glem det. Til slutt, kanskje du skulle melde deg inn i foreningen slik at du kunne lære litt, for etter mitt syn har du et meget snevert og naivt syn på hva som er realiteten for mange adoptivbarn.

Kari Trosvik
Skjetten